

ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”
Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого

МАУП

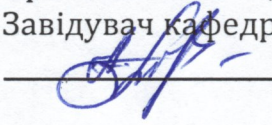
Кафедра теорії держави і права та конституційного права

Затверджую:
Директор Навчально-наукового
інституту права ім. князя
Володимира Великого

Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

“27” 08 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
теорії держави і права та
конституційного права
Протокол № 1 від 27.08.2025 р.
Завідувач кафедри

 Анатолій ТАЛАХ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВознавство»
(для студентів неюридичних спеціальностей)

Спеціальності: КЗ “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”

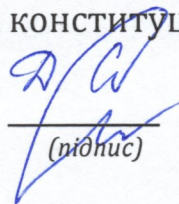
Освітнього рівня: першого (бакалаврського)

Освітньої програми: “Національна безпека”

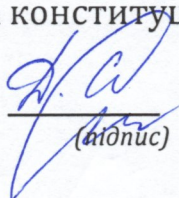
Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Євдокимов Дмитро Андрійович - доктор філософії в галузі права, доцент, професор кафедри теорії держави і права та конституційного права

(підпис)**Викладач:**

Євдокимов Дмитро Андрійович - доктор філософії в галузі права, доцент, професор кафедри теорії держави і права та конституційного права

(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри теорії держави і права та конституційного права

Протокол №1 від «27» серпня 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Правознавство
Шифр та назва спеціальності	КЗ "Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)"
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредита/90 год Лекції : 16 Семінарські заняття: 20 Самостійна робота студентів: 54
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-istorii-ta-teorii-derzhavi-i-prava.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Євдокимов Дмитро Андрійович	
Науковий ступінь	доктор філософії в галузі права
Вчене звання	доцент
Посада	професор кафедри теорії держави і права та конституційного права
Дисципліни, які викладає НПП	Правознавство; державне (конституційне) право зарубіжних країн; захист прав людини; охорона прав людини; професійна етика.
Напрями наукових досліджень	Актуальні проблеми теорії держави і права, актуальні проблеми захисту прав людини, філософія права, актуальні проблеми конституційного права, актуальні проблеми адміністративного права, судустрой та адвокатура.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0003-3572-1636 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=pS85IzcAAAJ&hl=uk
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	dmitriy.evdokimov@gmail.com
Контактний тел.	+380509431377
Телефон кафедри	(044) 490-95-02, (044) 490-95-21
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-istorii-ta-teorii-derzhavi-i-prava/evdokimov.html

Анотація курсу. Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» має особливе значення та дає здобувачам вищої освіти широкий діапазон світоглядних уявлень із найбільш важливих політико-правових проблем розвитку нашої держави, як то: становлення конституціоналізму в Україні на демократичних засадах; забезпечення реалізації та захисту прав людини та громадянина; реалізація народовладдя; формування дієздатних структур громадянського суспільства. Вивчення даної навчальної дисципліни є передумовою формування у здобувачів освіти високого рівня правової свідомості, демократичного світогляду, дозволяє належним чином орієнтуватися у складних питаннях державо- і нормотворення. Усе це важливо для формування у фахівців високої політико-правової та громадянської культури, що означає, насамперед, повагу до права як ключової суспільної цінності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є виникнення та походження держави і права, місце і роль держави і права в суспільстві, конституційний лад України, структура та організація діяльності вищих органів державної влади України, поняття і структура основних галузей публічного та приватного права, поняття і структура прав людини та правозахисту.

Метою курсу є набуття здобувачами вищої освіти ґрунтовних всебічних системно-теоретичних та науково-прикладних знань з предмету навчальної дисципліни через вивчення генезису держави і права, основ організації і функціонування суспільства, держави і права, основ конституційного ладу України, сутності та структури основних галузей публічного та приватного права, сутності прав людини та їхнього захисту, а також сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти системного і науково виваженого підходу до аналізу проблем державотворення, конституційного ладу, розвитку громадянського суспільства, реалізації механізмів забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Завдання навчальної дисципліни: розкриття науково-правових основ вирішення комплексу актуальних, зумовлених сучасними викликами проблем державо- і правотворення України; засвоєння та формування як теоретичних знань про право як суспільний феномен, так і застосування теоретичних концепцій до конкретних потреб науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти в залежності від їх наукової спеціалізації; формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань державно-правового устрою України; розвиток загальної громадянської та політико-правової культури здобувачів вищої освіти; визначення інших прикладних проблем у сфері правових відносин в Україні.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» базується на знаннях та вміннях, отриманих здобувачами освіти при вивченні таких дисциплін: «Філософія», «Історія та культура України», «Академічні студії», «Сучасна українська мова».

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та вміння, отримані студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Правознавство», прямо або опосередковано сприяють успішному вивченню здобувачами вищої освіти всіх інших навчальних дисциплін, спрямованих на формування їхніх професійних знань і умінь.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Національна безпека», а саме:

Програмні компетентності

Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані та професійні завдання та вирішувати практичні проблеми в галузі національної безпеки, що передбачає здійснення кваліфікованого аналізу, пояснення та прогнозування безпекових явищ і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	Здатність критично та на межі предметних галузей осмислювати понятійно-категоріальний апарат загальної теорії національної безпеки. Здатність давати загальну характеристику системі забезпечення національної безпеки України.
Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у контексті результатів навчання (ПРН)	
Програмні результати навчання (ПРН)	Організовувати професійну діяльність з дотриманням прав і свобод людини і громадянина, поваги до гідності особи, захисту її інтересів, а також законних інтересів суспільства та держави, забезпечення її суверенітету і територіальної цілісності. Застосовувати культурні, духовні, моральні цінності Українського народу, історико-культурну спадщину з метою формування позитивного іміджу держави в умовах інформаційної глобалізації, розвитку власної інформаційної культури та здорового способу життя. Відтворювати понятійно-категоріальний апарат загальної теорії національної безпеки щодо структури національної безпеки, об'єктів, суб'єктів та принципів забезпечення національної безпеки. Аналізувати основні напрями забезпечення національної безпеки в державі, включаючи правові основи забезпечення національної безпеки, рівні та види національної безпеки, методи забезпечення національної безпеки, управління безпекою особистості, суспільства та держави через баланс їхніх життєво важливих інтересів, характеристики та критерії забезпечення національної безпеки.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
I семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Змістовний модуль 1.					
Тема 1	Держава як форма організації суспільства. Ознаки держави. Теорії походження держави. Форма держави (форма державного устрою, форма державного правління, форма політико-правового режиму).	4	2	4	
Тема 2	Функції держави. Механізм держави і державний апарат. Державні органи.			2	
Тема 3	Право як суспільний феномен. Суб'єктивне та об'єктивне право. Ознаки права та система права. Норми права та система законодавства. Поняття та структура правовідносин.		2	4	
Тема 4.	Поняття, ознаки та структура правопорушення. Види правопорушень. Поняття та види юридичної відповідальності.		2	2	
Змістовний модуль 2.					
Тема 5	Основи конституційного права. Поняття та ознаки конституційного ладу України. Правова держава та громадянське суспільство.	2	2	4	
Тема 6	Конституційні права та свободи людини і громадянина в Україні. Конституційні обов'язки громадянина. Форми народовладдя в Україні, вибори та референдум.			2	
Тема 7	Сутність парламентаризму. Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні.	2	2	4	
Тема 8	Інститут глави держави. Президент України як глава Української держави та Верховний Головнокомандувач Збройними Силами України. Рада національної безпеки та оборони України.			4	
Тема 9	Органи виконавчої влади. Кабінет Міністрів України та місцеві державні адміністрації. Органи місцевого самоврядування.	2	2	4	
Тема 10	Судова влада та судоустрій України. Конституційний Суд України.			4	
Тема 11	Основи кримінального права України. Поняття та види кримінальних правопорушень. Кримінальна відповідальність. Правоохоронні органи та адвокатура України.	2	2	4	

Тема 12	Основи адміністративного права України. Поняття та види адміністративних правопорушень. Адміністративна відповідальність.		2	4	
Тема 13	Основи цивільного права України. Цивільно-правовий договір. Цивільно-правова відповідальність.			4	
Тема 14	Основи сімейного та спадкового права України. Поняття шлюбу і сім'ї. Спадщина і спадкування.	2	2	2	
Тема 15	Основи трудового права України.			2	
Тема 16	Основи податкового права України. Правові засади підприємництва та ведення бізнесу.	2	2	2	
Тема 17	Основи земельного та екологічного права України.			2	
Модульна контрольна робота					
Всього:		16	20	54	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Правознавство» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, інституті і кафедрі.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями для завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

-виступ з основного питання;

-усна доповідь;

- доповнення, запитання до того, хто відповідає;

- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;

- аналіз законодавства та монографічної літератури;

- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);

- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;

- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти* 1-й семестр

	Поточний контроль знань																	Модуль на контроль на робота	Залік* *	Загаль на кількіс ть балів
Теми	Те ма 1	Те ма 2	Те ма 3	Те ма 4	Те ма 5	Те ма 6	Те ма 7	Те ма 8	Те ма 9	Те ма 10	Тема 11	Те ма 12	Те ма 13	Тема 14	Те ма 15	Те ма 16	Те ма 17	20	20**	100
Робота на семінарському занятті	4		4	4	4	4		4	4		4	4	4	2		2				
Самостійна робота	2		1	2	1	2		1	1	1	1	1	1	1		1				

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Правознавство» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді

тестування, а саме, тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність на основі аналізу фабул юридичних справ.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Правознавство»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (A) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);
- оцінка «добре» (B) ставиться за виконання 80% усіх завдань;
- оцінка «добре» (C) ставиться за виконання 70% усіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- «A» – 18-20 балів;
- «B» – 16-17 балів;
- «C» – 14-15 балів;
- «D» – 12-13 балів.
- «E» – 10-11 балів;
- «FX» – менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Правознавство» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку**. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

****Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.**

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у

роботі наукових конференцій, наукових гуртків і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності з навчальної дисципліни. Самостійна робота з кожної теми за робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Можлива максимальна оцінка виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
3	3	2	1	0

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	

60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Правознавство» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Правознавство» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Основи правознавства : навч. посіб. для здобувачів освіти неюрид. спец. / уклад.: Світлана Євгенівна Булавина, Юрій Петрович Крисюк, Ольга Михайлівна Юхимюк; за заг. ред. д.ю.н., проф. М. М. Яцишина. 3-тє вид., зі змінами та доповн. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 196 с.
2. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
3. Правознавство: підручник / Дзера О. В. К. : ЮрінкомІнтер. 2019. 632 с.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини) від 04.11.1950, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
5. Про громадянство України: закон України від 18 січ. 2001 р. № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>
6. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 року.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
7. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
8. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
9. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
10. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Кримінальний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
12. Цивільний кодекс України, Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
13. Сімейний кодекс України, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення, Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
15. Кодекс законів про працю, Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

Додаткова:

1. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підручник . Київ: Алерта, 2021. 528 с.
2. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 556 с
3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник /підг. колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с. URL: <https://bit.ly/3SZ1Tgf>
4. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін. ; Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. Бібліогр.: с. 612–614. URL : <https://bit.ly/3Cga29Y>
5. Спасибо -Фатеева І.В. Цивільне право України (частина загальна): підручник. Київ: ЕКУС, 2024. 568с.
6. Спасибо -Фатеева І.В. Цивільне право України (особлива частина): підручник. Київ: ЕКУС, 2022. 640с.
7. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.
8. Антонович Мирослава. Міжнародне публічне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
2. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua>
5. Офіційний веб-портал Судової влади України. URL: <https://court.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua>
7. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua>